

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudkyně Veroniky Juříčkové a soudce Václava Štencla v právní věci žalobce: **F. H. V. F.**, zastoupeného Mgr. Jakubem Krčem, advokátem, sídlem Politických obětí 118, Frýdek - Místek, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2025, č. j. CPR-17812-86/ČJ-2025-930310-V248, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 7. 2025, č. j. 20 A 7/2025-29,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 7. 2025, č. j. 20 A 7/2025-29, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2025, č. j. CPR-17812-86/ČJ-2025-930310-V248, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o žalobě ani řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani řízení o kasační stížnosti.
- V. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi Mgr. Jakubu Krčovi **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 6 135 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobce byl zajištěn za účelem správního vyhoštění s dobou zajištění 90 dnů. Dne 4. 6. 2025 žalovaný rozhodl o žalobcově žádosti o propuštění ze zajištění podle § 129a odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), tak, že se žádosti nevyhovuje a žalobce se ze zařízení pro zajištění cizinců nepropouští. Žalobce v žádosti odkazoval na zvláštní opatření dle § 123b odst. 1 písm. a), b) nebo c) zákona o pobytu cizinců.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, kterou krajský soud zamítl.

[3] Krajský soud shledal rozhodnutí žalovaného přezkoumatelným a závěry žalovaného aproboval též věcně.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, v níž odkázal na důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel namítal, že krajský soud se spokojil se závěry žalovaného, aniž je podrobil přezkumu. Konkrétně stěžovatel poukázal na přezkum otázky finanční záruky; pouhé sdělení částek a konstatování, že žalobce nedisponuje dostatečnými finančními prostředky nepostačuje k závěru o jasném odůvodnění.

[6] Dle stěžovatele dále krajský soud nesprávně vyhodnotil otázku navržených a neprovedených důkazů. Pouze konstatoval, že přezkum argumentace k této otázce je irelevantní. S tímto závěrem stěžovatel nesouhlasil.

[7] Stěžovatel dále namítal, že skutečnosti jako nelegální pobyt a nelegální výkon práce samy o sobě nestačí pro nevyužití zvláštních opatření. K tomu odkázal na judikaturu.

[8] **Žalovaný** ve svém vyjádření ke kasační stížnosti mj. uvedl, že žalobce podal žádost o dobrovolný návrat, ze zařízení pro zajištění cizinců byl propuštěn, opustil území členských států a vycestoval do domovské země. Žalobcův návrh na zrušení rozhodnutí žalovaného je tak bezpředmětný.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je **důvodná**.

[11] Na úvod považuje Nejvyšší správní soud za vhodné uvést, že právo na soudní přezkum rozhodnutí o zajištění cizince podle zákona o pobytu cizinců (resp. zde o nepropuštění ze zajištění) není omezeno pouze na dobu, po kterou je cizinec zajištěn (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2017, č. j. 6 Azs 320/2017 - 20).

pokračování

Nejvyšší správní soud se tak neztotožnil s vyjádřením žalovaného, že návrh na přezkum rozhodnutí je bezpředmětný.

[12] Nejvyšší správní soud se zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu.

[13] Jak správně uvedl krajský soud, nepřezkoumatelné je takové rozhodnutí, které nelze přezkoumat (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Rozhodnutí soudu či správního orgánu může být nepřezkoumatelné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. buď pro nesrozumitelnost, nebo pro nedostatek důvodů.

[14] Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že přezkoumá-li krajský soud rozhodnutí žalovaného, které nebylo přezkoumání způsobilé, zatíží vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí (např. již rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006-91, ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 As 110/2008-99). Dle judikatury Nejvyššího správního soudu musí být ze správního rozhodnutí seznatelné, proč správní orgán považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, či ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Rovněž ze soudního rozhodnutí musí být zřejmé, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný a jak uvažil o skutečnostech podstatných pro věc, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností; uvedené musí nalézt svůj odraz v odůvodnění soudního rozhodnutí (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS).

[15] Zajištění cizince zasahuje velmi citelně do práva na osobní svobodu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 6 As 146/2013-44); může být tedy uplatněno teprve jako *ultima ratio*, pokud zvláštní opatření nelze vůbec uložit nebo pokud je zřejmé, že takové opatření v dané věci nemůže účinně zajistit plnění povinností cizincem, především povinnosti vycestovat z území v případě vydání rozhodnutí o správním vyhoštění (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2021, č. j. 4 Azs 284/2020-19). Takový zásah do jednoho ze základních práv implikuje vyšší nároky na odůvodnění správního rozhodnutí (zde rozhodnutí o nepropuštění ze zajištění).

[16] Skutečnost, že krajský soud odkáže na vypořádání rozhodných otázek v rozhodnutí žalovaného, nutně nemusí nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu způsobit. Podmínkou ovšem je, že odůvodnění rozhodnutí žalovaného je dostatečné a srozumitelné a žalobní námitky na argumentaci obsaženou v rozhodnutí žalovaného kvalifikovaně nereagují, ale například pouze opakují námitky odvolací (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2023, č. j. 6 Afs 27/2022-39, nebo ze dne 22. 8. 2024, č. j. 9 As 147/2024-93). Taková situace však v projednávaném případě nenastala.

[17] Žalovaný ve svém rozhodnutí rekapituloval obsah žádosti stěžovatele, shrnul skutkový stav a relevantní právní úpravu. Dále uvedl odhad předpokládaných nákladů, které by bylo třeba vynaložit při realizaci správního vyhoštění, a konstatoval, že částka finanční záruky, kterou stěžovatel disponuje, je zjevně nedostačující. Následně uzavřel, že nemůže být zhojena objektivní složka předpokladu splnění žádosti (myšlena zřejmě existence

důvodné obavy, že by uložením zvláštního opatření byl ohrožen výkon správního vyhoštění). K tomu žalovaný v rozhodnutí pouze zopakoval, že stěžovatel pobýval na území neoprávněně od 12. 11. 2016, bez platného cestovního dokladu, neměl sjednáno zdravotní pojištění, neměl ani oprávnění k výkonu výdělečné činnosti a toto oprávnění se ani nepokusil získat. Záruky stěžovatelových známých žalovaný označil za irelevantní, neboť zákon o pobytu cizinců institut převzetí záruky nezná.

[18] Odůvodnění rozhodnutí žalovaného postrádá logickou strukturu. Obsahuje nejprve rozsáhlé odůvodnění závěru, že částka nabídnuté finanční záruky je nedostatečná, po němž následuje konstatování, že zvláštní opatření nelze uložit kvůli objektivní složce. Samotný klíčový závěr o existenci důvodné obavy, že by uložením zvláštního opatření byl ohrožen výkon správního vyhoštění, je s ohledem na význam omezení osobní svobody odůvodněn nedostatečně, pouze odkazem na délku předchozího neoprávněného pobytu bez platného cestovního dokladu; ostatní uvedené okolnosti jsou již jen důsledky neoprávněného pobytu.

[19] Stěžovatel v žalobě nepřezkoumatelnost závěru žalovaného o nemožnosti použít zvláštní opatření namítal. Rovněž namítal, že žalovaný se nijak nezabýval dokladem o zajištění ubytování a neprovedl navržené důkazy. Stěžovatel v žalobě rovněž rozporoval jednotlivé položky kalkulace finanční záruky jako nadhodnocené. Za neakceptovatelný označil dílčí závěr žalovaného, že není třeba uvádět konkrétní pevnou částku potřebné finanční záruky, neboť je zjevné, že částka, kterou stěžovatel disponuje, je nedostatečná. Upozornil, že žalovaný nijak nehodnotil osobu složitele (stěžovatelovy přítelkyně) a nezabýval se tím, že nabídl složit vyšší částku, bude-li třeba. Mj. i z tohoto důvodu dokládal čestná prohlášení známých, kteří nabízeli i finanční pomoc; o převzetí záruky nežádal.

[20] Krajský soud konstatoval, že rozhodnutí žalovaného je odůvodněno dostatečně. V bodě 18 svého rozsudku uvedl: *„Žalovaná se možností uložení zvláštních opatření zabývala a dospěla k závěru, že by takový postup nebyl účelný, a to zejména s ohledem na žalobcovo předchozí jednání spočívající v neoprávněném pobytu na území, které demonstruje jeho postoj k právnímu řádu České republiky. Žalobce nectil zákony České republiky a jeho neoprávněný pobyt byl zjištěn Policií ČR. Žalovaná se zabývala v obecnější rovině i možnou finanční zárukou a dospěla k tomu, že finanční prostředky žalobce nedostačují.“* Dále závěr žalovaného aproboval věcně s tím, že nelze v osobě žalobce a v jeho dosavadním chování shledat nic, co by svědčilo o možnosti aplikace zvláštních opatření; žalobce po dobu téměř 10 let pobýval neoprávněně na území ČR a neučinil jediný relevantní krok k legalizaci svého pobytu (bod 19 rozsudku krajského soudu).

[21] Odůvodnění zákonnosti rozhodnutí o nepropuštění ze zajištění (resp. závěr o nemožnosti uložit zvláštní opatření) je i podle vypořádání krajského soudu v podstatě založeno na skutečnosti, že stěžovatel pobýval na území ČR bez oprávnění. Takto by však bylo možné paušálně odůvodňovat veškerá rozhodnutí o zajištění, resp. o nevyhovění žádosti o propuštění ze zajištění podle § 129a odst. 1 zákona o pobytu cizinců (srov. analogicky např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 1. 2006, č. j. 7 Ca 209/2005-32, č. 855/2006 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2006, č. j. 4 Azs 234/2005-59). Takové odůvodnění ani vzdáleně neodpovídá skutečnosti, že zajištění (resp. zde nepropuštění ze zajištění) je řešením *ultima ratio*.

[22] Takto odůvodněné rozhodnutí žalovaného a navazující rozsudek krajského soudu nelze věcně přezkoumat, neboť se nevypořádaly ani s relevantními hledisky rozhodnutí,

pokračování

ani se stěžovatelskými námitkami, způsobem odpovídajícím intenzitě svých dopadů do stěžovatelské osobní svobody.

[23] Jestliže krajský soud přezkoumá rozhodnutí žalovaného, které přezkoumání nebylo způsobilé, zatíží vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí. V takové situaci je namístě zrušit jak rozsudek krajského soudu, tak rozhodnutí žalovaného (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2016, č. j. 2 As 324/2015-16).

IV. Závěr a náklady řízení

[24] S ohledem na shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou; podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek krajského soudu, a jelikož již v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného, přistoupil Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve znění účinném do 31. 12. 2025 ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rovněž ke zrušení tohoto rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[25] Protože Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a zároveň zrušil i rozhodnutí žalovaného, rozhodl také o náhradě nákladů řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.), podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Právo na náhradu nákladů řízení o žalobě i kasační stížnosti má proto stěžovatel, žalovaný nikoliv.

[26] Soudu však nejsou známy žádné náklady, které by stěžovatel v řízení před soudy důvodně vynaložil. Neměl náklady se zaplacením soudního poplatku, neboť cizinci jsou ve věcech rozhodnutí o zajištění osvobození od placení soudního poplatku (§ 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. Neměl ani náklady na právní zastoupení, neboť Organizace pro pomoc uprchlíkům, z. s., která stěžovatele zastupovala v řízení před krajským soudem, nevykonává specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů ve smyslu § 35 odst. 2 s. ř. s. a v řízení o kasační stížnosti byl stěžovateli zástupce ustanoven soudem. Náhrada nákladů se proto stěžovateli nepřiznává.

[27] Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2025, č. j. 6 Azs 106/2025-26, byl stěžovateli ustanoven zástupce z řad advokátů. Hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Odměna náleží za jeden úkon právní služby podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), konkrétně za sepsání kasační stížnosti, resp. jejího doplnění (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za tento úkon právní služby náleží zástupci odměna ve výši 4 620 [§ 9 odst. 5 a § 7 bod 5 advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 5 070 Kč. Advokát je registrován jako plátce DPH, částka se tedy podle § 35 odst. 8 s. ř. s. zvyšuje o tuto daň, tj. o částku 1 064,70 Kč. Nejvyšší správní soud nepřiznal požadovanou odměnu za převzetí a přípravu zastoupení, neboť v případě ustanoveného zástupce je tento úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu spojen s uskutečněním první rady s klientem (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 6. 2002, č. j. 6 A 722/2000-35); advokát však konání první rady

s klientem nedoložil. Celkem tedy byla zástupci přiznána částka ve výši 6 135 Kč po zaokrouhlení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2026

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu